

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	480 K
Félévre	240 K
Hegyedévre	120 K
Egy hétre	40 K
Egyes szám ára 2 korona	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiliteva (Zápolya) utca 1. Telefonszám 2

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELVÉVEL

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 218. szám.

Szombat, 1920 október 2.

Az orosz metódust a tisztviselők drágasági pótléka.

nem lehet követendő példaként elénk állítani, mondotta Massaryk elnök egy beszédében, amit a cseh-szlovákiai szocialista párt mostani válságos napjaiban egy nála járt munkásküldöttséghez intézett. A válságból nem az öklöknek, hanem az észnek, a koponyának kell megtalálnia a kivezető utat. Többit is mondott még Massaryk. Azt mondotta, hogy Oroszországban nincs se kommunizmus, se szocializmus. A nép ott nagyrészt analfabéta, Marx és Engels pedig egy olyan proletariátusra gondolt, amely ismeri a tudományos szocializmus tanait és továbbfejleszti Hegel és Fichte filozófiáját. Oroszország agrár állam, a paraszt pedig csak a magántulajdont ismeri. Ezért nincs Oroszországban kommunizmus, hanem egyszerű önkényuralma Leninéknek, akik csak a rettenetes terror segítségével tudják összetartani a kommunizmus düledező épületét.

Érdekes a Massaryk-féle beszéd mellé odaállítani Leninnek, a bolsevik pápának egy táviratát, amit ő is Csehszlovákiába menesztett ugyancsak a szocialista párt válságával kapcsolatban. Érdekesen fest ez a távirat emellett a beszéd mellett. Mintha Lenin is alábbhagyott volna már az erőszakos külföldi propagandával, mintha kezdené belátni, hogy amit ő is csak tökéletlenül tudott megcsinálni Oroszországban, az még kevésbé fog sikerülni más országokban Lenin nélkül.

Lenin leinti a cseh kommunistákat, hogy mérsékeljék magukat és egy olyan külön pártot alakítsanak, amelyhez a nem kommunista érzelmi baloldali marxisták is csatlakozhassanak. Lenin maga hirdeti tehát, maga adja ki a szigorú utasítást, hogy a terrorral, a kényszerítés politikájával fel kell hagyni.

De most az a kérdés, hogy terror nélkül lesz-e talaja a bolsevik propagandának, amelynek legfőbb tulajdonsága éppen a terror volt mindvégig? Fognak-e túlságosan vágyakozni akárhol is azok után a gyönyörűségek után, amelyek Oroszországban teremték a bolsevizmus kitorése óta az emberiségnek. A cseh példa nem azt mutatja, de meg a józan ész se amellett szól. Igaz ugyan, hogy az utolsó pár esztendőben nem mindig történt minden a józan ész parancsai és kötelességei szerint, de ezután talán már megint másképp lesz.

Október elsején már eszerint fizetnek.

Beograd, okt. 1.

A minisztertanács utolsó ülésén a vajdasági tisztviselők eddigi drágasági pótlékai helyett a következő pótlékokat állapították meg. A fizetés szerint (lakbér nélkül számítva):

3399 korona fizetésig napi	68 korona pótlék
3400—4799	72
4800—6399	76
6400—7999	84
8000—9999	88
10000—15000	100
15000—18000	120

A többi B. osztályú állami tisztviselők (napidíjasok, szolgák) drágasági pótléka napi 56 koronában állapított meg.

A fentiekén kívül családtagonként napi 12 korona családi pótlék. Családtagnak számítva a feleséget, öreg szülőket, kisgyermeküket, testvéreket, ha szegények, keresésképtelenek és a tisztviselővel egy háztartásban élnek.

A nyugdíjasok eddigi drágasági pótlékát 50 százalékkal emelik. A családi pótlék ezeknek is napi és személyenkénti 12 korona.

A szülők nélküli árvák ugyancsak napi 1 korona drágasági pótléket kapnak.

A zagrebi és veliki beeskereki nem állami postai alkalmazottak drágasági pótlékait az eddigiék háromszorosára emelik fel.

A királyi ukázzal kinevezett és fizetéseiket dinárban felvevő szerbiai tisztviselők, akik a vajdaság területén teljesítenek szolgálatot, családi pótlékaikat és drágasági pótlékaikat a következő táblázat szerint kapják:

2999 dinár fizetésig	napi 15 dinár
3000—4999	16
5000—7499	18
7500—	20

Azok a bírák, akik a Vajdaságban teljesítenek szolgálatot, fenti pótlékokon kívül külön havi 450 dinár pótléket kapnak. A bíróságokhoz beosztott tisztviselők pedig havi 250 dinárt.

E rendelet már október 1-én lép életbe. A kormány értesítette a tartományi pénzügyi delegációkat, hogy a fizetéseket október 1-től már e rendelet értelmében folyósítják.

Tőzsde.

1920 október 1.

Beograd. Érték dinárookban.

Valuták: Font sterling 100, Dollár 29.50, Lei 56.50, Léva 41.50, Osztrák korona 10.15, Márka 50.

Devizák: Páris 197, London 105, Milano 127, Prága 41, Berlin 48.

Zagreb. Érték koronákban.

Valuták: Font sterling 403, Dollár 116.50, Lira 550, Cseh korona 172, Rubel (Romanov) 128, Márka 197.50.

Devizák: Páris 790, London 410, Milano 525, Berlin 198.50.

Beogradban tehát:

1 dollár	118— jugoszláv korona.
1 font	400— jugoszláv korona.
1 lei	226 jugoszláv korona.
1 leva	166 jugoszláv korona.
1 osztrák korona	0.406 jugoszláv korona.
1 márka	2— jugoszláv korona.

A költségvetés körül.

— Beogradi tudósítók telefonjelentése. —

Beograd, okt. 1.

Sztojanovits Koczta pénzügyminiszter a demokrata-klub tegnapi esti ülésén folytatta előadását az állami költségvetésről. Előadásában kifejtette, hogy a kormány a Nemzeti Banktól folyó évi február hó elsejétől még egymilliárd dinár kölcsönt vett fel.

Beograd, okt. 1.

A szlovén szociáldemokraták vezére Kristán, javaslatot terjesztett a parlament elé, hogy az 1920—21. évi költségvetésről szóló törvényerejű rendeletet ne léptessék életbe, mert a parlament együtt van és egyedül az hivatott a költségvetést elfogadni és törvényerőre emelni.

Lenin leintette a cseh kommunistákat.

Prága, október 1.

Lenin levelet írt a cseh kommunisták kongresszusához, amelyben megvonta a határt a kommunisták és a balszárnyhoz tartozó marxisták között, egyben pedig értesítette a kommunistákat, hogy a harmadik internacionale végrehajtóbizottsága elvárja a cseh-szlovák kommunistáktól, hogy egy független pártot alakítsanak, amelyhez a baloldali marxisták is csatlakozhassanak. A „Pravo Lidu” ennek közlése után kijelenti, hogy Lenin ezen szózatával végre leranotta az álcot azokról a gyáva cseh-szlovák kommunistá vezérekéről, akik a szociáldemokrácia cégere alatt a munkásokat becsapják és a kommunizmus taborába csalják.

Dolgoznak az olasz gyárak.

Róma, október 1.

A gyárosok elfogadták a munkások összes feltételeit és ezzel a gyárakban a munkások ellenőrzési és felügyeleti jogát elismerték. A munkások kivonultak a gyárakból és azokat újból átadták tulajdonosaiknak. A különböző gyárakon kiüzött 500 vörös zászlót a gyárakról leveszik. A vas- és fém munkások szövetségének vezetősége felhívást intézett az összes munkásokhoz, hogy újból vegyék fel a munkát.

Az irországi zavarok.

London, október 1.

Corkban szept. 30-án éjjel két órakor nagy robbanás történt, utána pedig ágyú-, gépfegyver- és puska-tűz volt halható. Megállapítást nyert, hogy ismeretlen tettesek egy kirkatba bombát helyeztek el, amely a jelzett időben felrobbant. Az üzlet-helyiséggel szomszédos raktárban aludt 7 ember, akiknek csodálatos véletlen folytán semmi bajuk sem történt.

Október közepén lép életbe az orosz-lengyel fegyverszünet.

A lengyel hadsereg tovább üldözi az ellenséget. — Wrangel is sikeresen küzd a bolsevikiek ellen.

Berlin, okt. 1.

Varsóból táviratozzák, hogy lengyel körökből érkező hírek szerint az orosz-lengyel fegyverszüneti szerződést október 15-én hirdetik ki. Varsóban azonban mégis bizonytalanság és nyugtalanság észlelhető. Az orosz delegátusok túlzott előzenyessége gyanús a lengyeleknek. Az oroszok csak a fegyverszünetről és a demarkációs vonalról beszélnek, azonban kerülnek a békéről való tárgyalást.

Varsóban annál nagyobb a bizonytalanság, mert odaérkezett hírek szerint a bolsevikiek nagyobb csapatösszevonásokat eszközölnek.

Páris, okt. 1.

Varsóból jelentik, hogy a lengyel hadsereg folytatja az ellenség üldözését Grodno környékén Timszk irányában.

Páris, okt. 1.

Helsingforsi távirat szerint Wrangel tábornok csapatai keresztül törték a bolsevikiek frontját.

Páris, okt. 1.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Wrangel hadserege Andeszkulban 12 ellenséges hajót zsákmányoltak.

Beogradban makszimálták az élelmicikkeket.

Beograd, okt. 1.

A beogradi községi képviselőtestület az élelmicikkeket árt az október hó elsejétől tizedikéig terjedő időre akövetkezőképpen állapította meg:

Marhahus kilója 7 dinár.
Sertéshus kilója 8 dinár.
Borjúhús kilója 8 dinár.
Zsir kilója 9 dinár.

Ezeket az árakat 10 naponként

mindig újból meg fogják állapítani.

Az élő állatok árai a következők:

Tehén és ökör I. osztályu 3'80 dinártól 4'20 dinárig. II. osztályu 3'40 dinártól 3'70 dinárig. III. osztályu 2'50 dinártól 3— dinárig.

Sertés I. osztályu 7— dinártól 7'50 dinárig. II. osztályu 6'50 dinártól 7— dinárig.

Segítsünk a tüzoltókon.

A becskerekai önkéntes tüzoltó egyesület egyike azoknak a kevés egyesületeknek, amely tiszteletreméltó, fontos munkát teljesít nap-nap után és amely mindezek mellett keveset beszél magáról. És talán éppen itt van a hiba! Az egyesület, mely 1871-ben alakult, első perctől kezdve mindmáig szép ered-

ménnyel dolgozott. A város elintézte évi 6000 K segélyt adott nekik, pártoló tagjaiktól is bezedtek évi 2500 koronát és ebből a nevelésesen kiesi összegből létesítették a tüzoltók a becskerekai tüzoltóság nagyon szép felszerelését. Dehát az idő fog ezeket is megviselte. Arról szó sem lehet, hogy új felszerelési tárgyakat szerezzenek be, mert ehhez horribilis pénz kellene. Csak a meglévő tárgyak jókarban tartásáról kell gondoskodni.

A bolygó hollandi.

Egy francia író, akinek sehogysem fért a fejébe az, hogy a „bolygó hollandi“ misztikus drámájának éppen hollandi a hőse, új adatokat gyűjtött a mondák ez érdekes alakjáról. Miért éppen hollandi? Kérdezi az író. Egy hollandi, aki rendesen, nyugodtan és logikusan gondolkodik, hogyan kerül ilyen borzalmas mondába, amelyben az átok és a megváltás szimbóluma kereszteződik s ahol a Senta által megszemélyesített lemondás és önfeláldozás az örök kárhozat eszméjén diadalmaskodik, melyet a megátkozott tengerész személyesít meg?

Jütland nyugati partján egy dán matrós a kutató írónak erre a kérdésére igen egyszerű és kimerítő választ adott. A francia erről a beszélgetésről egy párisi estiben a következőket írja:

„Azt kérdeztem tőle, hogy ismeri-e hírből azt a nagy kísérteties hajót, amely titokzatos módon siklik tova a vizen s amelytől a nyílt tengeren félnek a tengerészek.

— Mi azt „Halottak hajójának“

hívjuk, — válaszolt a matrós — mert semmi nyoma sincs annak, hogy legénység is van rajta. Az e vidéken gyakori nagy köd idején a vitorlás hajókat gyakran fenyegeti az a veszedelem, hogy eltévesztik a helyes irányt. A helyzet borzasztó. Ilyenkor a szegény tengerészek egyszerre maguk előtt látják egy másik hajónak az árnyképét, amely nagy biztonsággal halad tova. S a szegény tengerészek ösztönyszerűleg követik az árnyat, amely hitük szerint biztos kikötőbe vezeti őket. De a „Halottak hajója“ vagy örvénybe, vagy Norvégia, vagy Skócia szikláihoz csalja őket s mint a pára, eltűnik abban a pillanatban, amikor a szegény tengerészek a veszedelemből már nem bírnak szabadulni.

De ennek a kísérteties hajónak csak van kapitánya? A sápadt, fekete ruhás hollandi?!

— Szó sincs hollandi kapitányról. A hajónak a neve „Hollandi“.

— Hogy-hogy?

— Már az ókorban is norvég és dán tengerészek hordták fát a hollandi hajógyártóknak. Erre a faszállításra különös formájú hajókat használtak, amelyeket min-

De az egyesületnek ehhez nincs pénze. A várostól 1920 óta évi 60 ezer korona segélyt kapnak, de a mai megváltozott viszonyokra való tekintettel ez az összeg alig-alig fedezi rendszeres kiadásait.

A tüzoltóság látja el 1915 óta Becskerekén a mentőszolgálatot is. A nehéz betegek szállítását is ők eszközlik. Tavaly a tüzoltók 155 esetben álltak a mentőkocsival szolgálatban, 52 tüzesetnél segítettek a közönség vagyonát megmenteni és állandó szolgálatot teljesítenek minden színházi, mozielőadáson, mulatságon.

A magunk érdeke, hogy a tüzoltóságunk elsőrangban legyen felszerelve. Igyekezünk őket támogatni anyagiakban. Lépünk be minél számosabban az egyesület pártoló tagjai sorába, hogy ilyen módon elősegítsük a fontos munkájukat. A nagy ipari és kereskedelmi vállalatok, a biztosító társaságok, magáncégek, a gazdaközönség nem eléggé támogatja ezt az intézményt, amelynek ők veszik legjobban hasznát. Reméljük, hogy a közönség a legteljesebb megértéssel siet az önkéntes tüzoltók sevélyére és anyagi támogatásával lehetővé teszi ennek az intézménynek nemcsak a zavartalan menetét, de a kibővítését is.

A budapesti forgalmi konferencia eredménye.

Néhány nap előtt Budapesten ülésezett a nemzetközi forgalmi bizottság, amely a Magyarországon át irányuló nemzetközi vasúti forgalommal foglalkozott. A tanácskozáson folyamán elintézték a menetrendet, a viteldijakat, a vasúti kocsik és mozdonyok kérdését, valamint az utelvelek átvizsgálásának és az elvámolásnak a módjait, végül pedig a csomagforgalomról is intézkedés történt. Ehatározták, hogy Budapest és Bukarest között Nagyvárad és Kolozsváron át és vissza naponként egy gyorsvonat fog közlekedni, valamint egy gyorsvonatpar Orsován és végül Brassórt Bukarestig. Közlekedni fog egy luxusvonat is Bécsből Bukarestig Budapestet át, amelynek a Bécs-Ostende vonalhoz lesz csatlakozása. Ha ez megnyílik.

HIREK

Megint baj volt

tegnap az óra visszavágással. Azt tudta mind neki, hogy esüörtökönként péntekre virradóra kerek egy órát kapunk ajándékba, de hogy mi esüörtökönként ezzel az órával, ebben a kérdésben alopasan megosztottak a vélemények. Legtöbb ember tudniillik nem tudta, hogy miképen könyvelje el és hogyan bánjon el ezzel a pluszórával. A kávéházakban és a vendéglőkben a főzők, a mulatók, a kávérendőrség és a cigányzenészek úgy értelmezték ezt a bonyolult ügyet, hogy a szóbanforgó egy órát a tegnapi, már mint a csüörtök naphoz kell csatolni. Mindezen okokból kezdődött egy ismét a rendszer időszámításba gyötörtünk belé, így tehát nem lehet e endes időszámítást egy órával megtrélni, mert akkor az újra rendtlen lesz. Ugyanis áprilisban elvettünk egy órát az időtől, azáltal az idő hiányossá és rendtlené vált. Most tehát azt vissza kell adni a károult tulajdonos ak vagyis a juttatást megtrélni. Időnek. Eszerint tehát csüörtökönként éjjel 12 óra után tíz-négy óra követtezett, ille ve az új megjelölés szerint huszonegy óra után 25 óra. A szigorú rendőrség azonban nem mellőnyolta ezt a nézetet. A záróra maradt a régi. En ugyancsak figyelttem tegnap este a kávéházban, hogy mikor repül be az a bizonyos többlet-óra, de bizony nem vettem észre.

Ezzel szemben reggel ijedten vettem észre, hogy már tíz óra van s hogy gyönyörűen léktem a hivatalból, holott máskor pont kilenckor mindig félredek. A barátom leköszelt a reggeli randvujáról, szintén pont egy órával. Ugyancsak dühöngött, mert azt mondta, hogy ez most neki egy kétszázkoronás várcsokorba kerül. Ezen alul ugyancsak nem bekül meg öngyúsága.

— Ne igazán magad — vigasztaltam — a kis nő valószínűleg szintén lekészt arról a randvujáról...

Tenyleg ma általános lekésések voltak. Viszont az ebédhez legtöbbször egy órával korábban jöttem haza. Ez pedig még nagyobb baj, mintha az ember lekésik róla.

Egyébként egész nap kerestem az én többletórát, mert kedves teremtés voltam vele. De nem találtam.

denki ismert s ezeket a hajókat, amelyek a Hollandiával való fakedésűt közvetítették, egyszerűen csak „Hollandiaknak“ nevezték. A „Bolygó hollandi“ tehát nem egy személynek, hanem magának a kísérteties hajónak a neve, amely a tengeren repülni látszik, s szinte varázserővel vonzza maga után az eltévedt hajókat.

— Értem. De a „Hollandi“ mégis komor külsejű, kísérteties hajó, amely a hajósnak bizonyosan feltűnik. „Fekete árboc és vörös vitorla“ a disze Senta éneke szerint.

— Minden régi vitorlás hajónak szentesített árboca és vörös színű vitorlája volt. Mivel ez a kísérteties hajó minden más hajóhoz hasonlít, éppen azért követik a tengerészek egész bátran.

— Hát a hajó kapitánya?

— Átkozott, mert vétett az Isten ellen. Semmi egyebet nem tudunk róla. Néha partra száll s keres egy nőt, aki hűséget esküszik neki s kész arra, hogy kövesse őt, — amivel bünhódásának véget vetne.

— És talál végre ilyen nőt? Hisz Senta szerelme végre is megváltja őt.

— Egyszer partra szállott innen nem messze egy szigeten, amelyet azóta elnyelt a tenger. Mikor a kapitány odaérkezett, egy hajónak a násznépe éppen akkor ment föl a templomhoz vezető lépcsőkön. Az elátkozott odament s nyers hangon így szólt: „Egyedül, négy szemközti akarok beszélni a menyasszonnyal“. Mindnyájan félreálltak, aggodva: a szülők, a vőlegény s a jó barátok. A kapitány egy kis ideig halkán beszélgetett a menyasszonnyal. Hogy mit mondott neki, azt nem tudja senki. De aztán csodálkozva látta mindenki, hogy a fiatal lány a sápadt embert saját jószántából követte az elhagyott hajóra s anélkül, hogy valakitől elbucszott volna, vagy a családját sajnálta volna, — ott hagyta a templom küszöbén a vőlegényt.

— És aztán? Hiszen ezzel megváltották az átok alól, mert ez a nő hű volt hozzá?

Az öreg jütlandi tengerész hallgatott egy kis ideig s aztán flegmatikusan így szólt:

— Alig hiszem, hogy hű volt hozzá, mert én fiatal koromban még láttam a „Halottak hajóját“.

meg. Tulán lekéstem az osztogatásról és más valaki elvitte az engémet is. Ennek ma két órával több ideje lehetett.

Azaz pardon. Most veszem észre, az elveszettnek hitt egy órai ajándék-
idő mégis megvan, ill. tőle megvolt. Ezt a kiváló irodalmi dolgozatot
fabrikáltam ő-sze ama bizonyos egy
óra alatt éppen most. Na ugyan
okosabb dolgra is fordíthatam volna
ezt a kis drágai időfeleslegét. G.

Herceg Windischgrätz Lajos
memoirjai. A „Torontal“ szer-
kesztőségének sikerült nagy után-
járással herceg Windischgrätz
Lajos legutóbb megjelent s azóta
a szerző által a forgalomból ki-
vont „Vom rothen zum schwar-
zen Prinzen“ című memoirjainak
egy példányát megszerezni, a
melyből a legérdekesebb fejeze-
teket le fogjuk közölni.

**Hivatalos órák a pénzügyigaz-
gatóságon.** A pénzügyigazgató-
ságon és számvevőségen a hiva-
talos órák október 1-től reggel
8 órától délután 2 óráig tartanak.

**Korosec miniszter felgyó-
gyult.** Korosec vasutügyi mi-
niszter súlyos betegségéből fel-
gyógyultan ma hagyta el a mar-
burgi kórházat és utazott el
Beogradba.

Csempészek elleni védekezés.
Cseh-Szlovákiából írják, hogy ott a
csempézett miatt a rögtönítelő-
bírósgot állították fel és minden
egyént akit ezen a területen csem-
pészet érnek, halálra büntetnek.

**Kommunista nők gyűlése Beograd-
ban** 26-an folyt le Beogradban a
kommunista nők gyűlése. A gyűlé-
sen Angelkovits Deszanka gymn.
tanárnő szónokolt, aki hangsúlyozta,
hogy a mai viszonyok, illetve az
eu ópai háború által teremtett vi-
szonyok folytán a nőnek a politikai
harcot is fel kell venni, amely a
pro etárnőnek az egyetlen útja, hogy
gazdaságilag morálisan és politikai-
lag felszabaduljon. Az ülésen feltűnő-
kevesen vettek részt, összesen 80
nő jelent meg.

**A gyógyszereszségdek kötelesek
éretté tenni.** A minisztertanács
elhatározta, hogy a gyógyszeres-
szakorok Boszniában és Hercego-
vinában csakis érettegített egyének
lehetnek. A gyakorlati időt pedig 3
évről 2-re szállította le.

**35 millió emberét a világhá-
ború áldozata.** Az amerikai Vö-
röskereszt statisztikája szerint
a világháborúban 8.819.000 em-
bert öltek meg és 5.300.000 ember
lett áldozata a gazdasági blo-
kádnak, a fokozott halandóság-
nak és a háborús járványoknak.
Mint hogy ezenkívül mintegy 20
millióra kell becsülni a születé-
sek csökkenését is annak követ-
keztében, hogy 50 millió 20-45
év közt lévő ember hadbavonult,
így a háború okozta veszteséget
az emberéletben összesen 35 mil-
lió 319.000 emberre kell tenni.

Ujságíróiskola Londonban. A lon-
doni lapok hírdetési rovataban fel-
tűnő betűkkel a következő érdekes
hírdetést olvassuk: „A londoni
ujságíróiskola gyakorlati oktatást ad
történetírásban és modern ujság-
írásban. Az oktatást korunk legki-
válóbb hírlapírói és írói végzik Max
Pemberton vezetése alatt. Az okta-
tás egészséges, teljesen praktikus és
levelezés útján vezetett. Az iskolá-
nak módjában áll álláshoz juttatni
azokat az írókat, akik tanulmányai-
kat elvégezték. Részletek a vállalat
prospektusaiban“.

A drágaság leküzdése.

Elkészült a rendelet-tervezet. — Makszimálni fogják az árakat. — Rekvirálás is lesz?

— Beogradi munkatársunk telefonjelentése. —

Beograd, október 1.

A drágaság leküzdésére vonatkozó rendelet-tervezet elvi kérdéseiben a szerkesztő-bizottság véglegesen megállapodott, úgy hogy most már a végleges szövegezésen dolgoznak.

A tervezet rendelkezései szerint:

az állam új szövethozatokat alakít és a régiakat támogatni fogja; az alakítandó helyi bizottságok össze fogják írni a szükségesebb élelmi- és árucikkeket és makszimálni fogják az árakat;

a közlelmezési miniszter felhatalmazást kap arra, hogy ha a drágaságot makszimálási és egyéb rendszabályokkal nem sikerül le-törnie, elrendelhesse a minisztertanácsal egyetértőleg a szükséges élelmi- és árucikkek rekvirálását.

A törvénytervezet már a jövő héten a parlament elé kerül.

**Letartóztattak 50 román kommu-
nistát.** Kolozsvarról jelentük: Egy
kis-nevi korcsmban a napokban 50
tagu kommunista bandát leptek le,
amely Oroszországból több millió
rubelt csempézett át Bessarabiába
külöfefe propagandacikra. Köz-
beszéd tár. ya, hogy ebben az ügy-
ben dr. Lupu, a Vajda kabinet volt
belügyminisztere is erősen kompro-
mittálva van.

A beléptidjait illetékei Beograd-
ból jelenti tudósítónk, hogy a pénz-
ügyminiszter egy legközelebbi ren-
deletével újra fogja szabályozni a
beléptidjait után fizetendő illeteke-
ket. A rendelet szerint a színházi
és művészi hangversenyek belépti-
jgyei után 10 százalék, a mozik,
cirkusz és más mulatságok belépti-
jegyei után 30 százalék lesz az ille-
tékek összege.

Az anyakönyvi hivatalból. Az
anyakönyvi hivatalban újabban a kö-
vetkező bejelentések történtek:

Házasságok: Totán Adorján rk.
pincér és Tenyer Julianna rk. —
H. f. f. Mann János rk. cipészsegéd és
Fidler Mária rk. — Radusin Gyur-
ica gk. vasuti fekező és Zsivojnov
Katica gk.

Születések: Sztepanov Szava gk.
földm., fiu. — Fischer Hermann izr.
kereskedő, leány. — Gruin Mária
gk. kettős iker. — Ifj. Oszvald Pár-
rk. kereskedő, leány. — Kiriyanszki
Milan gk. földm., fiu. — Beerling
Peter rk. cipész, fiu. — Ility Zaba-
rija gk. kapitány, fiu. — Tribil Kar-
oly rk. szövő, fiu. — Kozsuvarin
Jovan gk. zenész, leány. — Rado-
vanesev Mlivoj gk. földm., fiu. —
Szuboni Moie gk. pincér, fiu. —
Hermal József Mihály rk. kereskedő-
segéd, fiu. — Kozlovaeski Zsarkó
gk. földm., leány. — Padanov Vasza
gk. napsz., leány. — Lality Zsivoj-
gk. kocsigyártó, fiu. — Schaffer Ede
Peter rk. fiu. — Matity Piada gk.
napsz., leány. — Goldberger Laci
izr. magánhivatalnok, leány. — Ko-
vacs Pál rk. lakatos, leány.

Halálozások: Kucsok János ág. ev.
34 éves napsz., szívhüdes. — Bara-
nyai Jenő ref. 8 hónapos, veselőb.
Oszvald Mária rk. 3 napos, élet-
gyenge. — Harsányi Ferenc rk.
64 éves nyug. vár. hiv., aggkór. —
Milovanov Mateja gk. 32 éves földm.,
tüdővész. — Nasztity Szófia szül.
Jankovity gk. 62 éves, tüdőtagulás.
Padanov Iván gk. 3 hónapos, élet-
gyenge. — Gardinovac-ki Szeván
gk. 6 hónapos, életgyenge. — Ger-
ber Misa gk. napsz., 61 éves, szí-
vhüdes. — Steiner Péter rk. 59 éves
tanító, szívhüdes. — Loncsorevits
Krszta gk. 3 hónapos, bélhurut. —
Gello Jenő ev. napsz., öngyilkos. —
Koller Anna rk. 7 hónapos, bélhurut.
Polyak Mihály ev. 81 éves földm.,
aggkór. — Szekosan Gigáné gk. 35
éves, tüdővész. — Tyutésin Mila-
dinné gk. 70 éves, aggkór. — Gruin
Lyubinko gk. 14 napos, életgyenge.

Bibliai mese.

Aki kér, annak nem adatik,
aki zörög, az kidobatik.

Vala pedig Begapartosz városá-
ban, mely is hivatik vala Kerek-
nek, azaz rendezetlennek, egy ifju
kalmár, ki is megérezé az ő vére-
nek erejét és gyomrának romlását,
mely származék vala a kegyetlen
fogadós, Benethán eledeleitől, ki
is hasonló az ur fiához, a nazarethi
Jézushoz, megétetni és kielégíteni
akarván ötezer embert öt hallal és
két kenyérral és naponként változ-
tatá a bort vízzé a Kánában, és
ez enifju megvakarná az ő fejét,
mely nevezetik vala tőknek és ve-
vén maga mellé élettársul egy szü-
zet, ki nem vala még férjnek az ő
felesége és házastársa, csak barát-
nője, azaz vigasztalója és akarának
együtt tüzhelyet, mely sparherdek
is nevezetik vala, alapítani. De
nem lévén téglája ezen ifjunak,
mivel az ő hajlékát fölépíténé, sem
40 talentuma, sem 60 drachmája,
sem 100 dollárja, sem 1000 dinárja,
hanem csak kevés kroncsija, fel-
vené az szüit, azaz szandálját és
elmene az városnak házába és méne
egy Vénhez, ki is osztogatja és pa-
rancsolja a lakásokat az ember fia-
nak és az ifju alázatosan meghaj-
lítottván az ő derekát, mely nevezet-
tik thá-besz-ez-már-nak és kére
egy lakást. És a Vén, ki is nevezet-
tik vala fő Mogulnak, mondá neki:
Eredj fiam a fenébe és ne alkalmat-
lankodj nálam. Eppen most vizsgál-
lom vala a csillagokat és az ur ut-
jainak titkát. És az ifju eltávoza.
De meggondolván magát, vevé az
ő lábait és vissza mené a fő mogul
elé. Ajtaját bezárva találá és meg-
zörgeté azt erősen, hogy hallja
vala. A vén, dühbe jövé, kérdé
okát az ifju makacszkodásának.
Felelé pedig az: Mester, asszonyt
vevén magam mellé, szeretnék egy
szobakonyhát. Az Agg pedig felelé
neki: Mi a fenét nősül meg egy
ifju a mai nehéz világban, pláne
ha nem örökölé a Csekonics nevű
vámstedő vagyonát és kastélyát.
Ne nősülj meg és akkor nem kell
lakás. Erre csak 70 éves korodban
tarthatsz igényt. Addig menj ki a
mezőre, hol az ur felruhazza a li-
liomokat és gondot visel az égi jó
madarakra. Bizony, bizony mon-
dom neked, ha még egyszer itt al-
kalmatlanokodsz nálam lakásért, hát
olyan bauchfleket kapsz, hogy
beesel a Begába.

1458—920. sz. 1786

Hirdetmény.

A Jarkovác község tulajdoná-
képező 3 (három) ártezi kut kiti-
títási és jókarba helyezési munkála-
taira az árlejtést a községhezahoz
f. évi október hó 10. napjának dél-
előtt 9 órájára kitűztük.

Feltételek és munkálatok miben-
léte iránt érdeklődők forduljanak
személyesen az e öljárosághoz.

Jarkovác, 1920 szeptember 28.

Baloghy Imre, Luka Turkuly,
h. jegyző. bíró.

Kereskedelmi érettségizett,
a szerb nyelvet bíró
fiatalember vagy kisasszony
azonnal felvétetik a Magyar-
Fancia Biztosító R-T. Vel. Becs-
kereki irodájában. 1790

Ugyanott egy fiatalember
hivatalszolgának kerestetik.

Előfizetést nyitok
„Meggzólal a Történelem“
című munkámra. Három iv terjedelmű könyv.
Ára 5 dinár = 20 K
Aszlányi Dezső.

Az előfizetéseket: Mangold Lipót könyv-
kereskedő, vagy Almássy Elek könyv-
kereskedő céghez kérem. — — — 1781

Közgazdaság

Német áruajánlat. A ljubljana
kereskedelmi és iparkamara Nemet-
országból több áruajánlatot kapott,
különösen vasárakra és mezőgazda-
sági cikkekre. Ugyanezek a cégek
képviselőket is keresnek. További-
ra nézve a kamara ad felvilágo-
sítást.

A föld beoltása. Két-három esz-
tendeje nagyjelentőségű kutatások
folynak a termőföld legeredénye-
sebb trágyázásának kérdésében. A
szénsav és nitrogén fontossága min-
denki előtt ismeretes; egy nagy
körforgást végez a szén a levegőből
a talajba, a talajból vissza a leve-
gőbe a növényvilágon át, mely a
körforgás közben feldolgozza a szén-
et s a nitrogént. Régióta ismeretes,
hogy a talaj szénsavtermelésének
nagysága nagymértékben függ
a talajbaktériumok életerejétől.
Egy angol botanikus, Boltomley,
már a háború alatt kezdett ily irá-
nyu kísérleteket folytatni. Gondol-
latmenete az, hogy olyan bakteriu-
mfajta bakteriumtelepekkel kell
beoltani a talajt, aminőkre annak a
talajnak szüksége van, olyan trá-
anyagokkal együtt, aminőkre a
bakteriumoknak életműködésükhez
szükségük van s olyan talajba kell
a bakteriumokat és tápanyagokat
elhelyezni, melyet célszerű meg-
munkálással alkalmassá tettek a
bakteriumok élete számára. Boltom-
ley készített is már ily bakterium
kulturákból álló trágyát; bakteri-
umos tözeg ez, melynek ő a Humo-
gén nevet adta. Az ő és munkatár-
sai jelentése szerint rendkívüli
eredményeket ért el vele. Boltom-
ley különböző bakteriumokat ke-
vert össze s vegyes telepeket állított
elő; a német próbák után az a nézet
kezd kialakulni, hogy hasznosabb
a tiszta kulturák alkalmazása.

Gyümölcszetek
(marmaládé) alma, szilva, körte stb., teasüteményeket, desszerteket és egyéb cukorkaféléket gyárt az

Ambrózia
cukorkagyár r.-t. Vel. Beőkerek

A Veliki Bečkereki forgalmi főnökség területén közlekedő személyszállító vonatok menetrendje.

Ervényes augusztus 1-től.

Veliki Bečkerek—Pancsevo

430	839	i. V. Bečkerek	6.	2125	1807
945	1207	6. Kovacsica	i.	1738	228
		6. Pancsevo	i.		141

Veliki Bečkerek—Vrsac

338		i. V. Bečkerek	i.	1825	
803		6. Vrsac	6.		1345

Vel. Bečkerek—Vel. Kikinda

1918		i. V. Bečkerek	6.	649	
2135		6. Karlovo	i.	445	
		i.	6.	425	
2212		6. Vel. Kikinda	i.	346	

Veliki Bečkerek—Zombolya (keskenyvágyú).

1207		i. V. Bečkerek	6.	818	
1605		6. Zombolya	i.	424	

Veliki Bečkerek—Subotica.

1281		i. V. Bečkerek	6.	1257	
1451		Karlovo	i.	1044	
1616		Csoka	i.	921	
1850		6. Subotica	i.	610	

Subotica—V. Bečkerek—Pancsevo

610		i. Subotica	6.	1850	
1257		Vel. Bečkerek	i.	1281	
1621		6. Pancsevo	i.	750	

Karlova—Vel. Kikinda

1101	1529	i. Karlova	6.	1256	850
140	1611	6. Vel. Kikinda	i.	1216	814

Zombolya—Sireg

1455		i. Zombolya	6.	689	
1640		6. Sireg	i.	512	

Zombolya—Óregfalu

1780		i. Zombolya	6.	358	
1849		6. Óregfalu	i.	280	

Vrsac—Bela Crkva

1715		i. Vrsac	6.	700	
1819		6. Bela Crkva	i.	610	

Kovacsica (Antalfalu)—Pancsevo

650		i. Kovacsica	6.	1428	
818		6. Pancsevo	i.	1280	

Kovacsica—Szamos

1500		i. Kovacsica	6.	647	
1553		6. Szamos	i.	558	

Secsanj—Szamos

500		i. Secsanj	6.	1658	
547		6. Szamos	i.	1608	

Secsanj—Samos—Alibunár

500		i. Secsanj	6.	1308	
547		6. Samos	i.	1720	
		i.	6.		
		6. Alibunár	i.		

KÁVÉHÁZBAN, VENDÉGLŐBEN KÉRJÜK A TORONTÁL-T

Városi árvaszék Veliki Bečkerek. 937—1920. sz. 1776

Hirdetmény

A városi árvaszék 937—920. sz. határozata alapján a veliki bečkereki 7338 sz. tjkvben 7928—29. 7930—31 hrsz. a felvett 10 hold 400 □ *ö l i n a t l a n n a*, amely kk. Julia és Kristina Kral tulajdonát képezi, f. é. október hó 3 án d. e. 10 óraker Zsenár városi tanácsnok irodájában a próbaárverést kiüzte.

A kikiálási ár 102.500 korona, amely összeg után az árverelő 10 % ot óvadékként köteles betenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt fentnevezett tanácsnok irodájában megtekinthe ök.

Vel. Bečkereken, 1920 szept. 26.
Városi árvaszék.
Berberszki s. k., polgármester.

Veszek
lóhere- és lucernamagot, hagyma-, petrezselyem- és lenmagvakat, anyarozsot, cirkot és fokhagymát. Magkereskedés TIMA VLADISZALJEVITY Beograd, Balkan-u. 3. 1748

Rogendorfi uradalom bérbe adja egy évre a 700 kat. holdas **bolgár határt** egészben vagy parcellázva. Az árverés október hó 3-án, vasárnap délután 3 óraker lesz megtartva a gazdasági irodában. — — — — — 1783
Bérösszeg azonnal kifizetendő.

HIRDESSZEN A TORONTÁL-BAN TELEFONSZÁM 21.

Férfi- és női SZÖVETEK
érkeztek!
ADLER & BÜCHLER
ZAGREB, Marovska ulica 5, az udvarban 1743

Nagyobb mennyiségű

PRIMA TÚZIFA

érkezik.

Kurländer Imre.
Telefonszám 35. Telefonszám 35.